

Bezoekadres: Wilhelminakade 179

Postadres: Postbus 6575

3002 AN Rotterdam

Website: www.rotterdam.nl

Van: drs. O. van Velthuisen

Functie: Stadsecoloog

Telefoon: (010) 4896601

E-mail: o.vanvelthuisen@rotterdam.nl

Aan : D. van Toer

Datum : 06-04-2017

Betreft : VO Wet Natuurbescherming
Wijkaccommodatie Larenkamp
Slinge 303 (Zuidwijk) te Rotterdam

Aanleiding

In de wijk Zuidwijk, gelegen in Charlois te Rotterdam, is de gemeente Rotterdam voornemens om de (voormalige) wijkaccommodatie Larenkamp gelegen aan de Slinge (303) te slopen. Hierbij wordt (indien nodig) ook het omringend groen verwijderd. Bij activiteiten in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen, zoals sloop gebouwen en kap van bomen, dient rekening te worden gehouden met de aanwezigheid van dier- en plantensoorten die beschermd zijn onder de Wet Natuurbescherming. In deze notitie wordt beschreven of er mogelijk gevolgen op beschermde natuurwaarden zijn te verwachten als gevolg van de voorgenomen ingreep. Hieruit kan geconcludeerd worden of aanvullende maatregelen en wettelijke verplichtingen noodzakelijk zijn.

Figuur 1: vooraanzicht voormalige wijkaccommodatie Larenkamp

Om een inschatting te kunnen maken of op deze locatie mogelijk beschermde planten en/of dieren voorkomen is gebruik gemaakt van beschikbare inventarisatiegegevens (eerdere

¹onderzoeken en de natuurdatabase van de Gemeente Rotterdam) en is een veldbezoek gebraxht aan de locatie. Gezien de grotendeels verharde omgeving, de ligging midden in een woonwijk aan een drukke straat (Slinge) en daarmee gepaard gaande verlichting vanuit de omgeving is de kans dat het projectgebied van groot belang is voor (strikt) beschermde soorten gering. De enige twee soortgroepen die echter niet op voorhand konden worden uitgesloten op de locatie (wijkgebouw en/of bomen direct hierom heen) zijn soorten uit de soortgroepen vleermuizen en vogels. Uit eerdere inventarisaties is gebleken dat de locatie niet/nauwelijks een functie heeft voor soorten uit deze soortgroepen. Om hier meer zekerheid over te krijgen is op 31 maart 2017 een bezoek gebracht aan de locatie om het gebouw ter plekke te beoordelen op (on)geschiktheid. In voorliggende notitie wordt hier nader op ingegaan.

Gebiedsbeschrijving, voorgenomen werkzaamheden

Binnen het projectgebied is een gebouw aanwezig (voormalige wijkaccomodatie). Dit gebouw bestaat uit betonsteen, hout, kunststof, glas en metaal. Er is sprake van een plat dak. Rondom het gebouw staan enkele bomen en enkele plantvakken. Voor het overige is de directe omgeving verhard/bestraat. Binnen de onderzoekslocatie is geen open water aanwezig en/of deze grenst niet aan open water. Bijlage 1 toont een kaart van de locatie met het te slopen gebouw. In bijlage 4 zijn een aantal impressiefoto's van de locatie opgenomen. De Gemeente Rotterdam is voornemens de wijkaccomodatie te slopen. Indien nodig worden groenelementen direct rondom het gebouw eveneens verwijderd.

Wettelijk kader

De Wet Natuurbescherming (van kracht per 1 januari 2017, gewijzigde versie per 1 maart 2017¹) voorziet in de bescherming van een groot aantal in Nederland aanwezige dier- en plantensoorten in hun natuurlijke leefgebied (voorheen was dit geregeld onder de Flora- en faunawet). De beschermde diersoorten (vogels, vissen, zoogdieren, amfibieën, reptielen, insecten, et cetera) en diverse plantensoorten zijn te vinden op lijsten, die deel uitmaken van de Wet Natuurbescherming. Op grond van de Wet Natuurbescherming gelden verboden voor de (opzettelijke) aantasting van nesten, verblijfplaatsen en belangrijke onderdelen van het leefgebied van strikt beschermde diersoorten. Ook (opzettelijk) beschadiging van strikt beschermde planten en groeiplaatsen is niet toegestaan. Als er sprake is van (mogelijke) aantasting/beschadiging/verstoring van vaste rust- en verblijfplaatsen van strikt beschermde diersoorten en groeiplaatsen van strikt beschermde plantensoorten dient conform een wettelijke goedgekeurde gedragscode te worden gewerkt of is een vergunning Wet Natuurbescherming noodzakelijk. Het bevoegd gezag voor de Wet Natuurbescherming zijn de Provincies, vergunningsaanvragen en handhaving worden in de regel uitgevoerd door de desbetreffende omgevingsdiensten.

Naast wettelijk beschermde soorten bestaan er in Nederland ook zogenaamde 'rode lijsten'. De soorten op deze lijsten zijn bedreigd of zeldzaam. Soorten van de rode lijsten zijn echter niet wettelijk beschermd, tenzij vermeld in de wet Natuurbescherming. In het kader van het Natuurnetwerk Nederland (waaronder de voormalige EHS gebieden vallen, maar ook Natura 2000 gebieden) kunnen soorten wel beleidsmatig beschermd zijn als ze bijvoorbeeld als

¹ <http://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2017-03-01>

doelsoort zijn aangewezen voor een specifiek gebied (natuurgebieden/weidevogelgebieden).

Naast soortbescherming kent de Wet natuurbescherming ook gebiedsbescherming (voorheen was dit geregeld onder de Natuurbeschermingswet). Het betreft hier de bescherming van Natura 2000 gebieden. Voor het project Wijkaccommodatie Larenkamp Slinge 303 is gebiedsbescherming niet aan de orde. Het dichtstbijzijnde gebied ligt op meer dan 3,5 kilometer afstand van de projectlocatie (Oude Maas). Gezien het beperkte karakter van de ingreep zijn op voorhand effecten op natuurgebieden in de omgeving uit te sluiten. Voor deze locatie is dan ook uitsluitend soortbescherming aan de orde. ⁱ

Analyse per soortgroep

Vleermuizen

Rotterdam is een vleermuisrijke stad. Belangrijke gebieden waar veel vleermuizen voorkomen zijn o.a. de dichte stadswijken (zoals Hoogvliet en Crooswijk, maar ook Zuidwijk) en parken (Zuiderpark, Kralingse Bos, Zestienhoven). In alle gevallen is hier sprake van de aanwezigheid van potentieel geschikte verblijfplaatsen zoals oudere bebouwing met spouwmuren/gevelbetimmering of grotere bomen met holten. Het gebied Zuidwijk is gedurende de periode 2008-2009 uitgebreid onderzocht op vleermuizen (*bron: Meurs, F.A., 2009, Vleermuisonderzoek Zuidwijk 2008-2009, ZWZH*). Hierbij is gekeken naar zowel gebouwen als bomen. Er is ook nog een ouder onderzoek beschikbaar, uit 2003-2004, destijds uitgevoerd door de Vereniging voor Zoogdierkunde en Zoogdierbescherming (VZZ). In beide gevallen is er sprake van gebiedsdekkend (heel Zuidwijk) onderzoek. De locatie Slinge 303 maakte deel uit van deze onderzoeken. In de verspreidingskaarten van zowel 2003-2004 als 2008-2009 is op te maken dat er in beide onderzoeken geen vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen zijn aangetroffen bij de locatie Wijkaccommodatie Larenkamp aan Slinge 303 (niet in het gebouw, maar ook niet in/bij direct hier omheen aanwezige bomen). Ook fouragerende dieren zijn nauwelijks gezien (fouragerende gewone dwergvleermuis in 2003-2004, geen enkel exemplaar in 2008-2009). Het gebied waar het gebouw is gelegen is niet benoemd als 'aandachtsgebied'. In bijlage 2 en 3 zijn de waarnemingskaarten uit beide onderzoeken opgenomen. Beide onderzoeken zijn gedateerd. In de natuurdatabase van Gemeente Rotterdam zijn op de locatie en in directe omgeving geen meer recente waarnemingen bekend. Dit is echter te verklaren daar de natuurdatabase vooral gericht is op het in beeld brengen van beschermde soorten in door de Gemeente beheerd openbaar groen. Stedelijke gebieden, zoals woonwijken, worden onderzocht in het kader van bestemmingsplannen of andere ruimtelijke planvorming. In de tussenlegende periode vanaf het laatste onderzoek (2008-2009) tot recent (2015) hebben er m.b.t. de wijkaccommodatie en omgeving echter geen veranderingen plaatsgevonden.

Tijdens het veldbezoek is het gebouw beoordeeld en ongeschikt bevonden als verblijfplaats voor vleermuizen, gezien de bouwstijl. Het grootste deel van de gevels bestaat uit wanden opgebouwd uit beton, hout en een kunststof/metalen afdekking. Tussen de betonnen muur en de houten platen is wel ruimte aanwezig. Op diverse plekken is de afdekking ook gescheurd waardoor toegang tot deze ruimte mogelijk is. Echter biedt deze bouwstijl geen optimaal geschikte verblijfplaats zoals bijvoorbeeld een spouwmuur waarbij de muren zijn opgetrokken uit beton en baksteen.

Figuur 2: opengescheurd/gebroken deel van de buitenwand (zichtbaar is een houten plaat)

Ook gevelbetimmering ontbreekt. Op korte afstand van de wijkaccommodatie zijn ook veel meer geschikte verblijfplaatsen aanwezig (zoals portiekflats), wat terugkomt in de waarnemingen uit beide onderzoeken. De belangrijke 'hotspots' voor vleermuizen zijn in de nabijheid zijn o.a. te vinden in de de portiekflats ten westen en oosten van de locatie. Er is daarmee met hoge zekerheid aan te nemen dat de wijkaccommodatie geen functie vervult voor vleermuizen. Vaste rust- en verblijfplaatsen worden in het gebouw aan de Slinge 303 niet verwacht. Negatieve effecten op vleermuizen, door sloop van de wijkaccommodatie en (indien nodig) kap van bomen rondom het gebouw zijn niet aan de orde.

Vogels

Gezien de verstoring in de directe omgeving van de bomen (autoverkeer, verlichting, mensen) heeft het gebied geen functie voor vogels met vaste rust- en/of verblijfplaats, zoals roofvogels. Het gebouw is ongeschikt voor gebouwbroeders zoals huismus en gierzwaluw door het ontbreken van nestgelegenheid (plat dak, gebouw bestaat overwegend uit beton, hout en metaal met alleen verticale holle ruimten). In 2009 is naast vleermuizen ook gebiedsdekkend onderzoek uitgevoerd naar jaarrond beschermde vogelsoorten in Zuidwijk (*bron: Boon, L., 2009, Vogelonderzoek vaste rust- en verblijfplaatsen Zuidwijk, ecoFF*). Ook uit dit onderzoek is niet gebleken dat de locatie wijkaccommodatie Larenkamp aan de Slinge 303 (alsmede het groen er direct rondom heen) een functie heeft voor jaarrond beschermde soorten.

Er dient echter altijd rekening mee te worden gehouden dat meer algemene broedvogels (vooral stadsvogels, zoals ekster, houtduif, turkse tortel, merel, etc.) in het broedseizoen de aanwezige bomen kunnen gebruiken om hun nest in te maken. Tijdens het veldbezoek (op 31 maart 2017) zijn geen nesten waargenomen, maar het betreft hier een momentopname. Het

is niet op voorhand uit te sluiten daarna alsnog vogels tot broeden komen in het omringende groen.

Overige soortgroepen

De Wet Natuurbescherming beschermd naast soorten uit bovengenoemde groepen ook soorten uit andere groepen zoals flora, grondgebonden zoogdieren, dagvlinders, libellen, amfibieën, reptielen en vissen. De aanwezigheid van strikt beschermde soorten uit deze soortgroepen is in de huidige situatie, gezien het karakter en biotoop van het gebied, uit te sluiten. Verder is er geen water aanwezig, waardoor voor de meeste van bovengenoemde soortgroepen de locatie ook ongeschikt is als leefgebied.

Conclusie

Ten aanzien van de voorgenomen werkzaamheden zijn geen negatieve effecten te verwachten op (strikt) beschermde soorten flora en fauna. De locatie (Wijkaccommodatie Larenkamp, Slinge 303) heeft voor vleermuizen en jaarrond beschermde vogels geen essentiële waarde. Vaste rust- en verblijfplaatsen van soorten uit beide soortgroepen worden niet verwacht.

Wel gelden er in het kader van de zorgplicht een aantal aandachtspunten:

Het opzettelijk verstoren van broedende vogels is niet toegestaan. In de regel betekent dit dat tijdens de broedperiode (globaal begin maart tot eind juli) beter niet gekapt en/of gesloopt kan worden. Indien toch binnen deze kap- en sloopwerkzaamheden moeten plaatsvinden, omdat het bijvoorbeeld planning technisch niet mogelijk is het uit te stellen, dan dient vooraf een inspectie van het aanwezige groen plaats te vinden t.b.v. uitsluiten broedgevallen.

Advies kap

Aanbevolen wordt waar mogelijk bomen te sparen. Aangezien echter relatief veel groenelementen op korte afstand van het gebouw staan is het waarschijnlijk niet mogelijk om deze te behouden. De bomen die in de buitenste plantvakken staan, grenzend aan Hietkamp en Larenkamp kunnen wellicht wel gespaard worden, hierdoor blijft de boomstructuur in stand. In bijlage 6 is een kaart met de aanwezige bomen opgenomen.

De kans op aanwezigheid van kleine, grondgebonden zoogdieren (zoals egel, mol e.d.) is, gezien aanwezigheid van struweel en dichtere begroeiing niet geheel uit te sluiten. Aangeraden worden om het aanwezige groen te verwijderen op een wijze dat altijd een vluchtweg aanwezig is. Hiervoor wordt als separate bijlage een hand-out meegeleverd, die op de werkplek aanwezig dient te zijn.

Geraadpleegde literatuur:

1. Meurs, F.A., 2009, Vleermuisonderzoek Zuidwijk 2008-2009, ZWZH;
2. Achterkamp, G. en H. Limpens, 2004, Vleermuizeninventarisatie Rotterdam Zuidwijk, Vereniging voor Zoogdierkunde en Zoogdierbescherming;
3. Boon, L., 2009, Vogelonderzoek vaste rust- en verblijfplaatsen Zuidwijk, ecoFF.

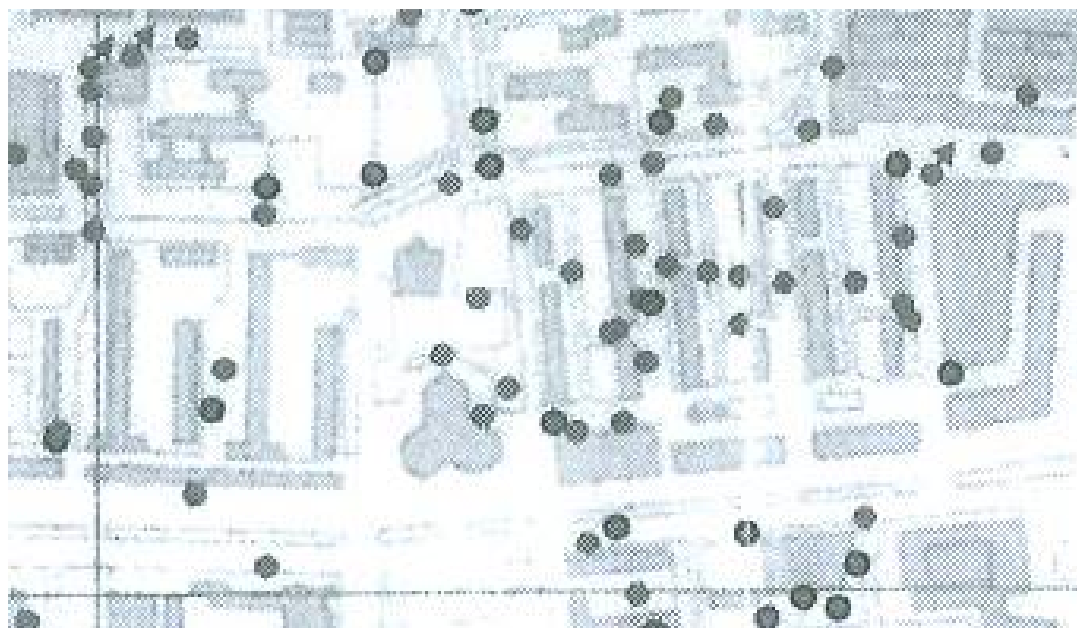
Bijlage 1: ligging projectgebied (rood kader)

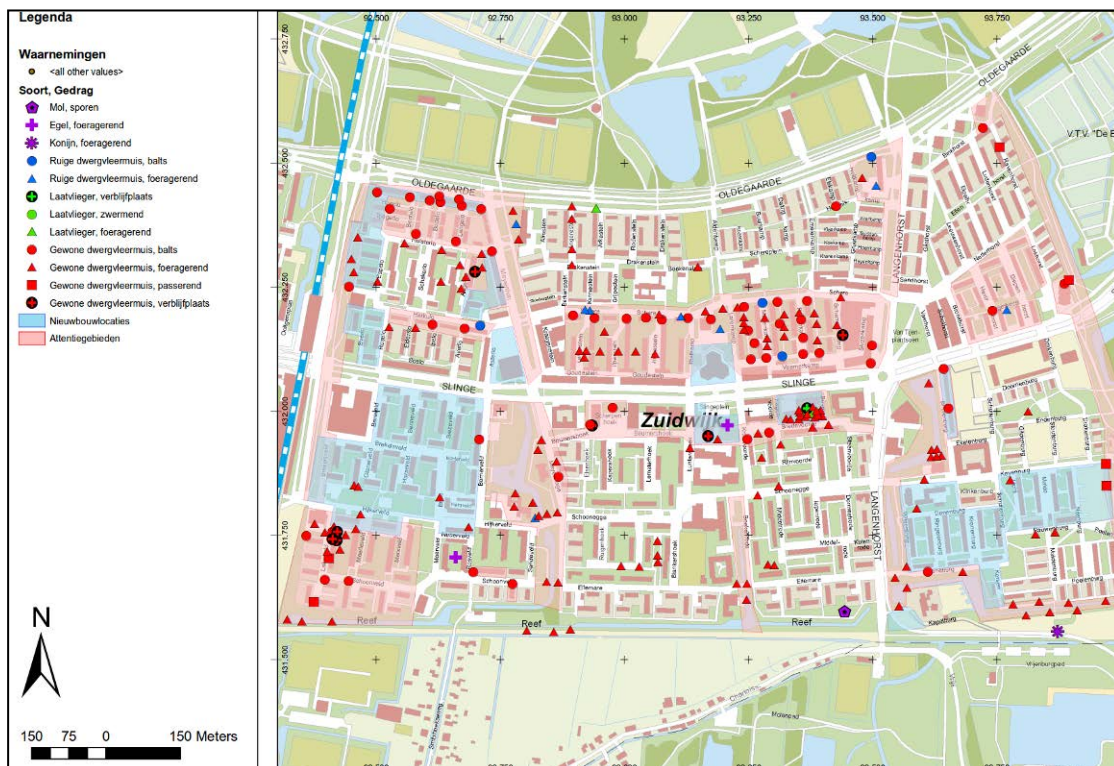
Bijlage 2: luchtfoto 2015

Bijlage 3: vleermuiswaarnemingen 2004 (bron: zoogdiervereniging)

Bijlage 4: vleermuiswaarnemingen 2009 (bron: zoogdierwerkgroep Zuid Holland)

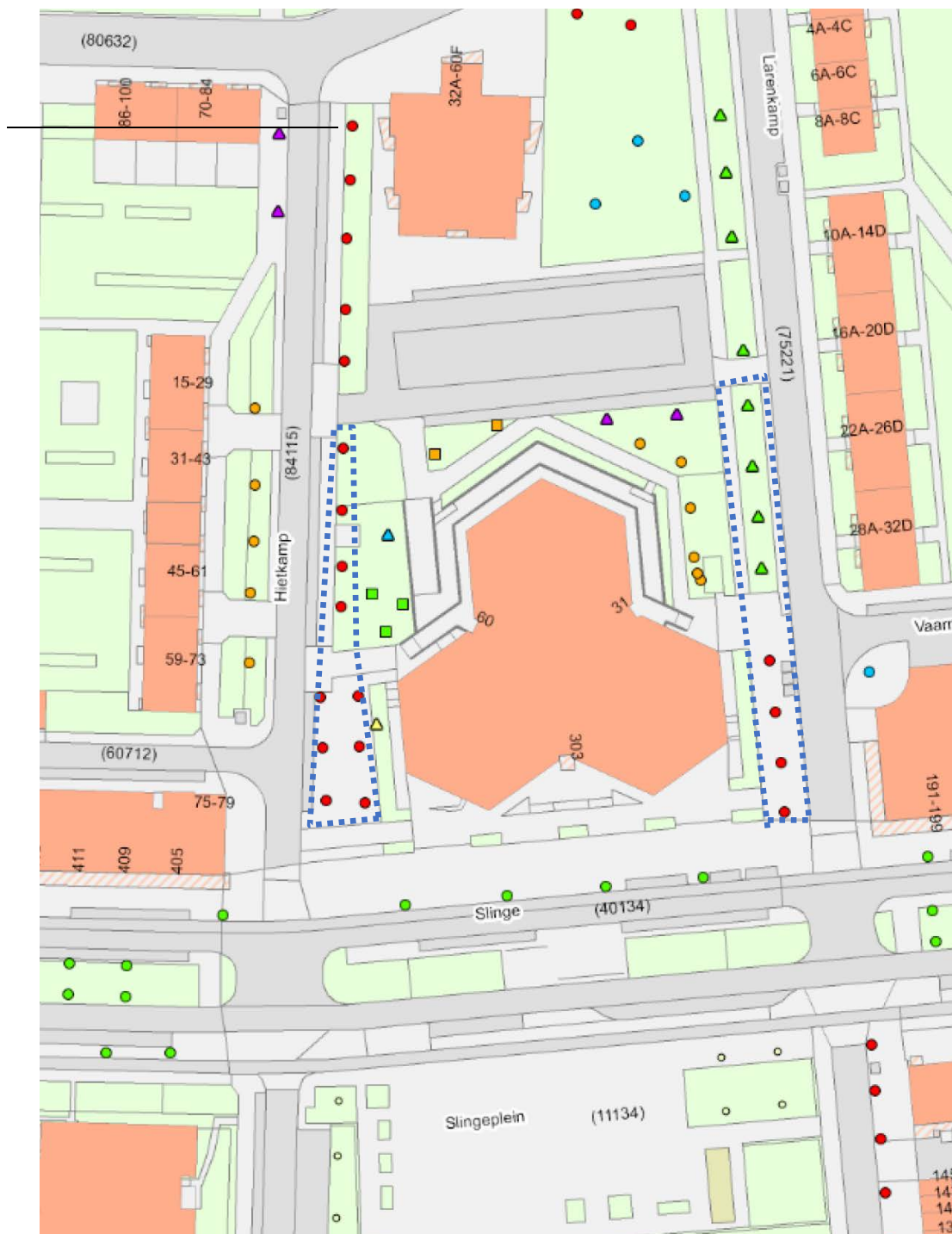

Bijlage 5: impressie foto's

Bijlage 6: bomen rond de slooplocatie

Potentie voor behoud?